

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 375 /2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

148/2017. (VII. 6.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. szeptember 25-én előterjesztett **panaszát** a 2017. július 6-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – Sz. Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2016. szeptember 25-én elektronikus úton terjesztett elő panaszt a vele szemben 2016. szeptember 18-án fogantató rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy a 2016. szeptember 18-án történt balesetével kapcsolatban szakszerűtlen és részrehajló rendőri intézkedésre került sor vele szemben. A baleset rövid leírását és helyszínvázlatát elektronikus úton csatolta panaszához. A panaszos arra kérte a Testületet, hogy vizsgálja ki, hogy az intézkedő rendőr miért nem vette figyelembe, hogy a panaszos előtt haladó autó hol helyezkedett el a balesetkor. A panaszos véleménye szerint a saját rendőri megállapításukat „szajkózva” hangsúlyozták, hogy a baleset felelőse egyértelműen a panaszos, és ezért 10.000 forintra megbírságozták.

A panaszos meglátása szerint az előtte haladó autó megtévesztő mozgása miatt illetve a nagyobb baleset megelőzése érdekében történt fékezési manővere miatt a felelőssége egyértelműen

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

megkérdőjelezhető. Az intézkedéssel kapcsolatban az alábbi észrevétellel élt: az intézkedés előtt a balesetet követő körülbelül 15. percben érkezett egy harmadik személy, akinek személyazonosságát a panaszos nem ismerte. Ez a személy hatósági tanúnak tűntette fel magát, ezt a rendőrök nem cáfolták, a panaszos előadása szerint a rendőrök ismerőse volt. A károsult kárbejelentő lapját is ez a személy töltötte ki, amelyről a panaszos nem kapott sem másolatot, sem másodpéldányt.

A panaszos a felelősségét részben elismerte, a helyszíni bírságot ezért fogadta el. A balesetből származó jelentős anyagi kára miatt – mely térítésénél sokat jelentene a panaszos biztosítója általi költségtérítés, akár közös felelősség megállapítása miatt is – kérte, hogy az intézkedést és annak szakszerűségét a Testület vizsgálja meg.

A panaszos beadványához csatolta a baleset körülményeinek részletes leírását saját emlékei alapján. A panaszos és meg nem nevezett társa F. település külterületén haladtak Ü. település irányába, amikor a panaszos észlelte, hogy az előttük haladó autó balra kanyarodási szándékát jelezte és a felezővonalat átlépte. Ekkor a panaszos – előadása szerint – már „előzésben volt”, és a nagyobb baleset megelőzése céljából rálépett a fékre. Az ütközést nem tudta elkerülni, mert az autó se jobbra, se balra nem ment. Ekkor mindkét jármű vezetője kiszállt az autóból és megkérdezték egymást, hogy történt-e személyi sérülés. Az Opel vezetője hívta a rendőröket. A rendőrök 2 és fél óra elteltével érkeztek meg, majd a féknyom alapján közölték a panaszossal, hogy egyértelműen ő a felelős a balesetért.

A rendőrök közölték a panaszossal, hogy vagy elfogadja a helyszíni bírságot, vagy elveszik a vezetői engedélyét és feljelentik. Mivel a panaszosnak munkája ellátásához szüksége van a jogosítványára, ezért aláírta a papírokat. Ennek ellenére a panaszos hangsúlyozta, hogy a felelősségét nem ismeri el.

A panaszos nehezményezi az alábbiakat: semmiféle papírt nem kapott az intézkedésről, a másik fél részéről a kárbejelentő lapot egy harmadik fél töltötte ki (aki ott sem volt az ütközés során, 10-15 perccel később érkezett), és végül a kárbejelentésről nem kapott saját példányt.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az üggyel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) A panasz tárgyává tett intézkedést a Sz. Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztály Helyszínelő és Balesetvizsgáló Alosztályába tartozó rendőrök (B. N. r. főtörzsőrmester és N. E. c. r. törzssászlós) foganatósították.

2) A 2016. szeptember 18-án, a baleset napján anyagi káros közlekedési balesetről készült jelentés rögzíti a baleset feltételezett okozójának és a baleset további résztvevőinek adatait. A dokumentumban szerepel a baleset részletes leírása. Eszerint a baleset valószínűsíthető oka az volt, hogy a panaszos megszegte az 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet a közúti közlekedés szabályairól (továbbiakban: KRESZ) § 27. (1) bekezdésében foglaltakat.

A rendelkezésre álló adatok alapján a panaszos által vezetett gépjármű 1 fő utassal haladt F. település felől B. település felé az * számú úton. Haladása során az 1+200 kilométer-szelvényél a panaszos előtt haladó P. V. által vezetett gépjárművel balra kívánt lefordulni, ezért fékezett. Mivel a panaszos nem tartott kellő követési távolságot, nem tudott időben megállni és hátulról beleütközött

az előtte haladó gépjárműbe. A baleset során személyi sérülés nem történt. A panaszos a baleset okozásáért a felelősséget elismerte, részére 10.000 forint helyszíni bírság került kiszabásra.

A jelentés összefoglalja a rendőrök által fogatosított intézkedéseket, amelyek a következők: helyszíni bírság (10.000 forint), adatlap, fényképfelvételek, szonda, priorálás negatív eredménnyel.

A jelentésben az intézkedő rendőrök feltüntették a keletkezett anyagi kárra vonatkozó adatokat, valamint a baleset helyszínére és körülményeire vonatkozó adatokat is, amelyben leírják, hogy „utolérési ütközés” történt, és hogy a balesetet előidéző elsődleges oka a követési távolság be nem tartása volt, KRESZ 27. §, 14. § /e/.

A jelentés aláírói dr. R. A. címzetes alezredes és B. N. rendőr főtörzsőrmester helyszínelő.

3) A rendőrség csatolta az ügyel kapcsolatban készült személyi sérüléssel nem járó közúti közlekedési baleset ügyében készült adatlapot. Ebben a dokumentumban a panaszos aláírásával elismerte a baleset okozásáért való felelősségét, műszaki hibára nem hivatkozott. A baleseti okot követési távolság be nem tartásában jelölték meg, a panaszos a helyszíni bírság kiszabását és a figyelmeztetést megértette és elfogadta.

A panaszos ebben a dokumentumban elmulasztotta kitölteni azt a részt, melyben arról nyilatkoztatják, hogy a balesettel érintett többi személy adatait a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban Rtv.) 91/P § (1) bekezdése alapján kéri-e, továbbá nem nyilatkozott arról sem, hogy az Rtv. 91/P § (2) alapján kéri-e a Rendőrségtől, hogy külön igazolást állítson ki részére a kárrendezés lefolytatásához. Azaz a panaszos nem fejezte ki kérését arra vonatkozóan, hogy a fenti iratokra igényt tartana.

4) A Testület megkeresésére válaszolva az intézkedő, helyszínelő rendőrök egyikének –N. E. c. r. törzsszázlósnak– 2016. november 10-én készült kiegészítő jelentése az alábbi releváns tényeket tartalmazza.

a) A panaszossal szemben 10.000 forint helyszíni bírság került kiszabásra az általa elkövetett KRESZ 27. § (1) bekezdésében foglalt, a 2012. évi II. tv. a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről (továbbiakban: Szabs. Tv.) 219. § alapján minősülő szabálysértés miatt, mivel közúti közlekedési balesetet okozott és a közlekedés rendjét megzavarta.

b) A baleset mindkét résztvevője a helyszínen szóban került meghallgatásra, a helyszíni eljárás a hatályos törvényeken alapuló normák alapján lett fogatosítva. A helyszínen a panaszos által vezetett jármű állóra fékezett első kerekeinek féknyoma 37,5 méter volt a kezdetétől az ütközés pontjáig, mely a hitelesített mérőeszközzel került felmérésre. Ezek alapján az intézkedő rendőr véleménye szerint a panaszos állítása nem felel meg a valóságnak.

c) A baleset helyszínén az intézkedő rendőrök hatósági tanút nem alkalmaztak, annak bevonása nem önjelöltség alapján történik. Rokoni viszonyban a megye megjelölt területén a törzsszázlós nem áll senkivel. A felelősség kérdésében a döntés nem szimpátia alapján történt, hanem a hatályos KRESZ és a Szabs. Tv. vonatkozó részei alapján. A panaszosnak a helyszínen kialakult döntés nem tetszett, azonban a baleset okozásáért a felelősséget végül elismerte, a számára kiszabott helyszíni bírságot aláírta, átvette. A nemzetközi kárbejelentő lap kitöltéséhez az intézkedő rendőrök nyújtottak némi útmutatást, ez azonban az Rtv. alapján előírt jogszolgáltatás keretein belül történt.

d) A helyszínen a panaszos a rendőrség részéről nem kért igazolást a balesetről. A kárbejelentő lap átvételéről a törzsszázlós nem tudott nyilatkozni.

e) A felelősség megállapítása a baleset helyszínén elnevezésű dokumentum szerint a panaszos által vezetett jármű fékezett első kerekeinek nyoma, azok hossza, elhelyezkedése, valamint a részes jármű ütközés utáni helyzetéből került megállapításra. A bal oldali kerék nyoma az útburkolati jel (terelővonal) mellett a menetirány-szerinti bal oldali sávból indult a jobb oldali pedig a haladási irány szerinti jobb oldali forgalmi sávban volt.

A részes fél a baleset bekövetkezte előtt a panaszos előtt haladt, majd a két forgalmi sávot elválasztó útburkolati jelzéshez behúzódva balra akart befordulni. Mindezek alapján a panaszos nem volt előzési pozícióban, annak ellenére, hogy a helyszínen erre hivatkozott.

A helyszínen a részes fél közölte, hogy a panaszos a kitöltés befejezése előtt a helyszínről eltávozott. Feltehetően emiatt nem rendelkezik másodpéldánnyal.

5) B. N. rendőr főtörzsőrmester, baleset helyszínelő szintén elkészítette kiegészítő jelentését az intézkedéssel kapcsolatban. Ebből a dokumentumból csak az intézkedő társának jelentéséhez képest többlet, érdemi információ ismertetését tartja indokoltnak a Testület.

A főtörzsőrmester hangsúlyozza, hogy a baleset helyszínén hatósági tanút nem alkalmaztak, a jelenlévő személyek közül senkivel nem állt se ő, sem a társa semmilyen ismeretségi fokozatban, akkor látták őket először. Részrehajlásmentesen jártak el, a helyszínelés során megállapított tények alapján. Kiemeli, hogy a nemzetközi kárbejelentő lap kitöltése nem a Rendőrség feladata, az csak a balesetben résztvevők számára egy lehetőség, a kitöltését a felek intézik. A helyszínen a részes fél közölte, hogy a panaszos nem kívánta megvárni a kitöltés befejezését, ezért elhagyta a helyszínt. Ebből kifolyólag nem kapta meg a másolati példányt, amely a saját felelőssége.

A helyszínen a panaszos nem kért igazolást a rendőrségtől, ezért nem kapott.

6) Dr. Z. L. r. ezredes, kapitányságvezető átiratában a következő megállapításokat teszi a Testület által feltett kérdések kapcsán.

a) A * Megyei Rendőr-főkapitányság Tevékenység-irányítási Központ ügyeletére P. V. F. települési lakos – 2016. szeptember 18-án 8 óra 50 perckor anyagi káros közlekedési balesetről tett bejelentést, melynek nyomán a Sz. Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztály Helyszínelő és Balesetvizsgáló Alosztály állományába tartozó rendőrök intézkedtek.

b) A baleset mindkét résztvevőjét a helyszínelő rendőr szóban hallgatta meg, a helyszíni eljárás a hatályos törvényben, jogszabályban meghatározott normák alapján lett foganatosítva. A részes fél és a panaszos adatait az „adatlap személyi sérüléssel nem járó közúti közlekedési baleset ügyében” című nyomtatványon rögzítették, melyen a baleset okozásáról a panaszost nyilatkoztatták.

c) A baleset helyszínén megállapították, hogy a részes fél a panaszos előtt haladt, majd a két forgalmi sávot elválasztó útburkolati jelzéshez behúzódva balra, egy mellékútra akart befordulni. A panaszos észlelve az előtte haladó szándékát fékezett.

Állóra fékezett első kerekeinek nyoma alapján a bal oldali keréknyom az útburkolati jelzés (felezővonal) mellől a haladási irány szerinti bal oldali sávból indult, a jobb oldali keréknyom pedig a jobb oldali forgalmi sávban volt található. A panaszos állóra fékezett járművének féknyoma 3,75 méter hosszúságú volt az ütközés pontjáig, mely hitelesített mérőeszközzel került felmérésre.

A panaszos nem volt előzési pozícióban annak ellenére, hogy erre hivatkozott.

A baleset helyszínén a helyszínelő rendőrök hatósági tanút nem alkalmaztak.

A rendőrök szóban hallgatták meg a feleket, jelentésükben rögzítették a megállapítottakat, hogy a felek megsértették-e a közlekedési szabályokat, vagy követtek-e el bármilyen más szabálysértést.

A rendőri jelentések tartalmazzák, hogy a panaszos állítása – mely szerint részrehajlóan intézkedtek – nem felel meg a valóságnak.

d) A helyszínen a részes fél közölte, hogy a panaszos meg sem akarja várni a baleseti lap kitöltésének befejezését, elmegy. Ebből adódóan, amennyiben nem kapta meg annak másodlati példányát, az saját felelőssége.

Az erre szolgáló rendőrségi nyomtatványon szereplő nyilatkozatot nem töltötte ki – mint kérelmező – ezek alapján azt az igazolást nem kérte, amelyet a biztosítóintézetnél a kárrendezési eljárás lefolytatásának elindításához szükséges bemutatni.

A mellékelt adatlapon a vele szemben kiszabott helyszíni bírságot elfogadta, melyet aláírásával igazolt.

Az átirat még egyszer kifejezetten hangsúlyozza, hogy a baleseti bejelentő lap kitöltése nem a rendőrség feladata, hanem az ügyfeleké.

III.

1) A Testületnek elsőként azt kellett megvizsgálnia, hogy hatásköre mennyiben terjed ki az előadott sérelmek orvoslására. Ennek során az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel.

A Testület eljárását az Rtv. IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. A jogszabály 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és büntetőrendészeti feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.”

A panaszos előadta, hogy a baleset okozásában való felelősségét egyértelműen megkérdőjelezi, és ezért kérte a Testület vizsgálatát (annak érdekében, hogy a biztosítónál – akár közös felelősségre hivatkozva – érvényesíthesse kárigényét).

Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, azok közül is azok, amelyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
 - a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás),
- esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fentiek értelmében a Testület a jogszabályi felhatalmazás hiányában nem rendelkezik hatáskörrel, ezért nem jogosult:

- szabálysértéseket kivizsgálni, a kiszabott szabálysértési- és közigazgatási bírságot csökkenteni, eltörölni, a szabálysértési eljárás felett kontrollt gyakorolni;
- büntetőeljárás keretében fogatosított cselekmények törvényességét elbírálni;
- kártérítést megítélni;
- az intézkedő rendőrök büntetőjogi-, szabálysértési- vagy fegyelmi felelősségét megállapítani.

A Szabs. tv. 39. § (1) bekezdése alapján a rendőrség a Szabs. tv.-ben meghatározott feltételek esetén bármely szabálysértés miatt kiszabhat helyszíni bírságot.

A Szabs. tv. 99. § (1) bekezdése alapján helyszíni intézkedés során a szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben helyszíni bírság kiszabásának van helye. A Szabs. tv. 78. § (1) bekezdése alapján a szabálysértési eljárás feljelentés, vagy a szabálysértési hatóság vagy a bíróság hivatali hatáskörében szerzett tudomása, illetve a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy általi észlelés alapján indul meg.

Ezeket a rendelkezéseket egészíti ki a 10/2000. (II. 23.) BM rendelet (továbbiakban: helyszíni bírságolási rendelet) a helyszíni bírságolás részletes szabályairól, amely 2. §-ának (1) bekezdése szerint, amennyiben jogszabály helyszíni bírság kiszabását lehetővé teszi és a hatóság tagja a helyszíni bírság kiszabása mellett dönt, ezt közli az elkövetővel, egyben tájékoztatja a jogkövetkezményekről, valamint a szabálysértéshez rendelt közúti közlekedési előéleti pontról. Ha az elkövető a helyszíni bírságolás tényét, a helyszíni bírság összegét tudomásul veszi, a hatóság tagja helyszíni bírságot szab ki. A helyszíni bírság tudomásulvétele esetén a hatóság tagja tájékoztatja az elkövetőt a helyszíni bírság végrehajtására vonatkozó törvényi rendelkezésekről (Sztv. 135. §(4) bekezdés). A jogszabályhely (2) bekezdése szerint, ha az elkövető a helyszíni bírságolás tényét nem veszi tudomásul, vagy a helyszíni bírság összegét vitatja, a hatóság tagja a helyszíni bírságolást befejezi és közli az elkövetővel, hogy feljelentést tesz.

A Testület e körben felhívja a figyelmet a helyszíni bírság kiszabásának különös eljárásjogi helyzetére, a fent ismertetett jogszabályokból ugyanis azt a következtetést kell levonni, hogy eljárásjogi szempontból a helyszíni bírság kiszabása nem része a szabálysértési eljárásnak, mivel a szabálysértési eljárás csak a helyszíni bírság kiszabásának elmaradását és feljelentés megtételét követően indul meg. Ebből következően a szabálysértési eljárásban igénybe vehető jogorvoslatok bizonyosan nem elérhetők azon valós vagy vélt „eljárási” szabálysértések vonatkozásában, amelyeket a rendőr a helyszíni bírság kiszabása előtt követ el. Megjegyzendő, hogy az ezen értelmezésből fakadó hatáskör nem terjed ki a szabálysértési bírság kiszabásának vagy mértékének vizsgálatára, hiszen azzal kapcsolatban van sajátlagos jogorvoslat, mégpedig éppen a bírság elfogadásának elutasítása, amelynek eredményeként megnyílik a szabálysértési eljárás.

A Testület a helyszíni bírság kiszabását megelőző rendőri intézkedéseket tudja vizsgálatának tárgyává tenni, nevezetesen, hogy a panaszossal szembeni rendőri intézkedés érinthette-e a panaszos valamelyik alapjogát, és érthette-e azokat valamely fokú sérelem.

A fenti hatásköri rendelkezésből megállapítható, hogy a Testület csak a rendőrség által foganatosított, Rtv.-ben meghatározott intézkedés vagy mulasztás vizsgálatára jogosult, rendőrség szabálysértési eljárását nem minősítheti, azt nem bírálhatja felül, mivel arra nem az Rtv., hanem a Szabs. Tv. vonatkozik.

A fentiekből következik, hogy a Testületnek nincs hatásköre annak megítélésére, hogy a panaszos elkövette-e a szabálysértést, illetve a Testület eljárása nem minősül jogorvoslati eljárásnak a helyszíni bírsággal szemben, így nincs jogosultsága a Testületnek arra sem, hogy a panaszossal szemben kiszabott helyszíni bírságot, vagy az előéleti pontokat felülbírálja.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet a rendőrség szolgálati szabályzatáról (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, illetve XV. cikkében foglalt diszkrimináció tilalmát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt vizsgálta, hogy a rendőrségnek fennállt-e az intézkedési kötelezettsége, és amennyiben igen, mi volt annak jogalapja.

A panaszos beadványában előadta, hogy a rendőrséget a balesetben részes másik fél hívta ki a baleset helyszínére.

A panaszosi állítással összhangban a rendőrségi iratok arról számolnak be, hogy 2016. szeptember 18-án 8 óra 50 perckor a 112-es számú segélyhívó számon érkezett a bejelentés anyagi káros közúti közlekedési balesetről, amelynek nyomán a helyszínre érkeztek az intézkedő rendőrök.

Az Rtv. 1. § (1) bekezdés szerint a rendőrség feladata az Alaptörvényben meghatározott feladatok mellett a határforgalom ellenőrzése, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés, valamint a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzése. A (2) bekezdés szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: 1. általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzését, 2. szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében, 4. közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

A 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés

észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

A közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól szóló 60/2010. (OT 34.) ORFK utasítás 8. szerint a bejelentést követően a rendelkezésre álló adatok mérlegelése alapján azonnal intézkedni kell az intézkedésre jogosult rendőr vagy – indokolt esetben – helyszínbiztosító rendőr helyszínre küldésére. A Rendőrség tehát az adatok mérlegelése alapján törvényi felhatalmazásnak megfelelően kezdte meg intézkedését. A 24. pont szerint a bejelentést követően a lehető legrövidebb időn belül ki kell vonulni a helyszínre, és meg kell kezdeni a körülmények tisztázását.

A rendőrségi iratok és a panaszos beadványa együttesen a rendőrségre tett telefonos bejelentést jelölik meg a rendőri intézkedés indokaként. Mivel a bejelentés alapján felmerült a jogsértés elkövetésének gyanúja, a Rendőrségnek jogszabályi kötelezettsége volt az baleset részesének bejelentés nyomán intézkedni, annak valóságáról meggyőződni, és segítséget nyújtani. Megállapítható tehát, hogy a rendőri intézkedés jogalapja a bejelentés volt, amely alkalmas volt közlekedési baleset okozására vonatkozó gyanú keletkeztetésére.

Mindezek alapján a Testület megállapította, hogy a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, a rendőr kellő jogalap birtokában járt el és vonta intézkedés alá a panaszost, ezért nem sérült a panaszos tisztessége eljárásához való joga.

2) A panaszos beadványában előadta, hogy az intézkedő rendőrök az intézkedés során őt nem hallgatták meg, semmilyen vizsgálatot nem végeztek, és a helyszínt nem mérték fel.

a) A Testület vizsgálata körébe vonta a helyszíni eljárás szabályszerűségét.

A rendőrség által megküldött iratok arról számolnak be, hogy a helyszíni eljárás a hatályos törvényben, jogszabályban meghatározott normák alapján lett fogantatva.

A Szolgálati Szabályzat 11. § (1) A helyszínt biztosító rendőr a) elsősegélyben részesíti vagy részesítteti azokat, akik az esemény során megsérültek vagy megbetegedtek, valamint más ok miatt segítségre szorulnak, b) a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért elkövetőt elfogja, a tanúkat visszatartja, az eseményben érintetteket, az eseményt észleelőket feltartóztatja, c) az illetéktelen személyeket a helyszínről eltávolítja, d) a helyszínt körülhatárolja, eredeti állapotában megőrzi, e) megállapítja és megfigyeli, hogy megváltoztatták-e a helyszínt, miben változtatták meg, ha igen, ki és miért, f) a közrendet zavaró cselekményeket, forgalmi torlódásokat megszünteti, g) az eseményt szolgálati előlőjárójának azonnal jelenti, h) feljegyezi, hogy a sérültet milyen rendszámú mentő gépkocsival, hova szállították el, i) nyomon üldözés lehetősége esetén az üldözést késedelem nélkül teljesíti, valamint j) a helyszínre megérkező szemlebizottság vezetőjének jelentést tesz.

12. § (1) bekezdés szerint a közlekedési baleset helyszínén a rendőr a hatáskörébe nem tartozó ügyekben a helyszín megtekintése vagy a szemle lefolytatása érdekében a rendőrség ügyeletesét értesíti. A baleseti helyszínelő kiérkezéséig a rendőr gondoskodik az elsődleges intézkedések megtételére - különös tekintettel az elsősegélynyújtásra, értesítés adásra, helyszínbiztosításra, tanúkutatásra, adatgyűjtésre, kárelhárításra, a forgalom folyamatosságának biztosítására -, a kiérkezést követően segíti a baleseti helyszínelő munkáját, elvégzi a rábízott feladatokat, különös tekintettel a forgalomirányításra, valamint a helyszínfelmérésre.

A közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól szóló 60/2010. (OT 34.) ORFK utasítás 25. pont szerint körülmények tisztázása során a helyszíni eljárást gyorsan, pontosan, szakszerűen, rekonstruálhatóan és hitelesen kell lefolytatni.

A 26.pont szerint a helyszínre érkezést követően a Rendőrségről szóló törvény (a továbbiakban: Rtv.) alapján felvilágosítás kérés keretében tájékozódni kell a következőkről: a) hol, mikor, hogyan, miért történt a baleset, b) kik a résztvevői és milyen minőségben (járművezető, utas, gyalogos stb.), c) a sérült (elhunyt) személyek száma, a sérülés mértéke, d) mely járművekkel vettek részt az eseményben, e) a helyszínen történt-e valamilyen változás vagy változtatás, amennyiben történt, mi változott, mit változtattak meg, és azt ki, mikor és milyen okból tette.

A 27. pont szerint az összegyűjtött elsődleges adatokat értékelni kell abból a szempontból, hogy felmerül-e bűncselekmény vagy szabálysértés gyanúja, illetve történt-e rendkívüli halál. Amennyiben ezek közül valamelyik felmerül, úgy a helyszíni eljárást a baleset jogi minőségének megfelelően a büntetőeljárás, a szabálysértési eljárás, illetve a közigazgatási hatósági eljárás szabályai alapján kell lefolytatnia a helyszínelőnek, illetve a bizottságnak.

30. Amennyiben a balesettel összefüggésben szabálysértés gyanúja merül fel, úgy – az utasítás 31. pontjában foglalt esetet kivéve – a helyszínen tett megállapításokról jegyzőkönyvet kell felvenni. A helyszín állapotát helyszínvázlaton, továbbá az Rtv.-nek a kép- és hangfelvétel készítésre vonatkozó szabályaira figyelemmel, képfelvételekkel rögzíti.

Az intézkedő rendőrök beszámoltak arról, hogy milyen intézkedéseket fogantatosítottak a balesetben részes felekkel szemben, a II. fejezetben ismertettek szerint leírták, hogy milyen vizsgálatokat folytattak le a bizonyítás érdekében, milyen méréseket végeztek, és mindezeket fényképfelvételekkel is alátámasztották.

Minderre tekintettel a Testület a tényállás részeként kezelte a fenti cselekmények rendőrség általi, helyszínén való kivitelezését, azaz a helyszínen végzett vizsgálatok és a helyszín szakszerű felmérésének vonatkozásban a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.

b) A panaszos meghallgatásának vonatkozásában – a rendőrségi iratok leírása szerint – a helyszínelő rendőrök a baleset mindkét résztvevőjét meghallgatták szóban.

A Testületnek nem áll rendelkezésére olyan bizonyítási módszer, amely jelen esetben a panaszosi és a rendőri állítások közötti ellentét feloldására alkalmas lenne, ezért megnyugtatóan nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy az intézkedő rendőrök meghallgatták-e a panaszost, és amennyiben igen, milyen részletességgel.

A rendelkezésére álló bizonyítékok csekély volta, és a panaszosi illetve a rendőri állítások közti feloldhatatlan ellentét miatt nem megállapítható kétséget kizáróan, hogy a panaszost milyen részletességgel hallgatták meg a rendőrök. Erre tekintettel a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható.

3) A panaszos állítása szerint a rendőrök részrehajlóan jártak el vele szemben, hiszen egy harmadik személy hatósági tanúnak tűntette fel magát, és a panaszos véleménye szerint a rendőrök ismerőseként ő töltötte ki a károsult kárbejelentő lapját.

Az intézkedő rendőrök kiemelték jelentésükben, hogy a kárbejelentő lap kitöltése nem a rendőrök feladata, azt a részes felek akár harmadik személyek segítségével, útmutatásával kitölthetik. A rendőri előadás szerint nem alkalmaztak hatósági tanút, a helyszínen jelen lévő harmadik személy önjelöltség alapján nem járhatott el hatósági tanúként. A megyének az adott területén az intézkedő rendőrök nem rendelkeznek semmilyen rokoni kapcsolattal. A döntés nem szimpátia alapján történt, hanem a hatályos KRESZ és Szabs. Tv. vonatkozó rendelkezései alapján, mivel a körülmények alapján, a helyszínen található féknyomok és a járművek összeütközésének módja alapján a rendőrök véleménye szerint egyértelműen eldönthető volt a felelősség kérdése az adott esetben. A panaszos a helyszíni bírságot elfogadta, aláírásával tudomásul vette, a felelősségét maga is elismerte. Mindezen körülmények a rendőri előadás szerint alátámasztják azt, hogy az intézkedés indoka nem a részrehajlás volt, hanem a rendelkezésre álló bizonyítékok által valószínűsíthető tényállás.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése rögzíti a részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségét: a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A részrehajlás nélkülség azt jelenti, hogy a rendőri intézkedés során a rendőr az érintett személyére tekintet nélkül bárkivel szemben köteles eljárni. A rendőri intézkedés során nemre, fajra, vallásra, politikai nézetre tekintettel különbséget tenni nem szabad, illetve ez a minőség a rendőri intézkedés megtételének vagy elmulasztásának alapja nem lehet.

A Testület ezen a ponton hivatkozik a Rendőri Hivatás Etikai Kódexében szereplő 5. pontra, amely szerint a „rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit előítéletektől és indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz kínzást, könyörtelen, embertelen vagy megalázó bánásmódot és ezt mástól sem tűri el. Empátiával fordul embertársai felé, védelmet és segítséget nyújt a rászorulóknak.”

A Testület gyakorlata szerint a részrehajló rendőri intézkedés két értelmet takar; az egyik szerint részrehajlónak minősül a rendőri intézkedés, amikor a panaszost a rendőri intézkedés során azért éri hátrány, mert a panaszossal szembenálló felet előtérbe helyezi a rendőr azért, mert valamilyen kapcsolat (rokoni, baráti, ismeretségi) áll fent közöttük. A másik szerint pedig ezen eset hiánya esetén, amikor a rendőrök nem tesznek eleget azon kötelezettségüknek, hogy a kiérkezésüket követően a helyszínen történeteket objektíven felderítsék.

A Testület az egyéb körülmények gondos mérlegelése kapcsán nem talált olyan tény, körülményt, adatot, amely arra utalhatott volna, hogy a rendőri intézkedés részrehajló lett volna, és ezáltal bármely hátrány érte volna a panaszost. **Ezen körülményre tekintettel a Testület véleménye szerint a panaszossal szemben végrehajtott rendőri intézkedés nem volt részrehajló, így nem ütközött az Alaptörvényben rögzített diszkrimináció tilalmába.**

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján megállapította, hogy a Rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, az intézkedés foganatosítása jogszerű és indokolt volt. A panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható abban a kérdésben, hogy a panaszos meghallgatása megfelelően történt-e. A rendőrök által a helyszínen végzett vizsgálatok és a helyszín szakszerű felmérésének vonatkozásban nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz

valójoga. A Testület továbbá megállapította, hogy nem ütközött az Alaptörvényben rögzített diszkrimináció tilalmába a panaszossal szembeni intézkedés, mivel az nem volt részrehajló.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. július 6.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET